

Fantasmagoria escolar sobre uns nens absents

El director de *La tutoria* -Armand, en el seu títol original- és Halfdan Ullman Tøndell, a priori el seu nom pot dir poca cosa perquè és la seva primera pel·lícula, encara que abans havia treballat en algun projecte del cineasta noruec Joachim Trier, director de *La peor persona del mundo* (2021). Si busquem, però, els seus antecedents familiars descobrirem que Halfdan és net de Liv Ullmann i Ingmar Bergman i fill de l'escriptora Linn Ullman, autora de llibres com *Noia, 1983* o *El secret de la mare*. Per tant, no és agosarat afirmar que *La tutoria* és una pel·lícula que beu d'una certa tradició cinematogràfica, teatral i literària. La primera part de la pel·lícula ens ho confirma en certa manera, ja que podríem dir que ens trobem davant d'un fort drama psicològic, de caràcter teatral, situat en un espai tancat -una escola- i construït a partir d'un seguit de diàlegs potents. Sunna, la tutora d'una escola de primària, convoca en una reunió als pares de dos nens de sis anys que es diuen Armand i Jon. La tutora explica que en els lavabos de l'escola Jon ha estat vexat i probablement violat per Armand. La mare d'Armand, Elisabeth, que ha educat tota sola el seu fill, està acompanyada dels pares de Jon, Anders i Sarah, amb qui hi ha una relació de parentiu que serà desvetllada posteriorment i que segons sembla ha servit per fer que els dos nens pugessin plegats. El punt de partida de la pel·lícula marca tot el metratge. Els pares hauran d'enfrontar-se a la revelació dels fets, però a mesura que assumeixen el que hipotèticament ha passat esclaten un seguit de tensions que tenen a veure amb els traumes familiars, en antigues vexacions, amb violències familiars i amb un suïcidi. Al llarg de les discussions els nens mai apareixen i les pugnes tenen molt a veure entre els pares, els professors i els enigmes d'un passat que ressusciten. Halfdan Ullman es posa en el costat de la tradició per fer un retrat tens, de gran intensitat dramàtica i gran força psicològica que no està lluny de certes històries familiars de Bergman o de clàssics del teatre escandinau com Hedda Gabler d'Ibsen.

Tot seguiria un camí perfectament delimitat si no fos que a partir d'un moment determinat comencen a passar algunes coses estranyes. A una de les institutius que assisteix a les reunions no para de rajar-li sang del nas i a Elisabeth -extraordinària Renate Reinsve-, la mare d'Armand, li agafa un

LA TUTORÍA

Armand

Noruega, 2024

Direcció: Halfdan Ullmann Tøndell

Guió: Halfdan Ullmann Tøndell

Intèrprets: Ellen Dorrit Petersen, Renate Reinsve

Durada: 117 min

Gènere: drama, intriga

Idioma: noruec

Subtítols: català

Data d'estrena:

14/02/2025

llarg atac de riure que trenca tota la tensió del moment. Halfdan Ullman comença a desestabilitzar l'essència del drama i va situant elements que reforcen un cert sentiment d'estranyament, com si el naturalisme dramàtic de l'escena s'escardés, com si el discurs sobre l'herència del pare a les suposades perversions sexuals de la infantesa fos la tela de fons d'un exercici de posada en escena que va més enllà de la tradició. El pes que la paraula ha tingut en la primera part es va apagant. En determinats moments, Halfdan Ullman introdueix alguna bella escena de dansa, mentre l'espai de l'escola perd el seu enquadrament realista per anar transformant-se cada cop en alguna cosa més abstracta. La posada en escena de la pel·lícula comença a ser més agosarada, mentre que en lloc d'anar donant-nos respostes de tot el que hipotèticament ha pogut passar ens va formulant preguntes que tenen molt a veure amb els personatges, les seves turbulentes relacions i els traumes que han macat la seva vida. La història dramàtica pot semblar que avança cap a una veritable fantasmagoria. Els nens absents, Armand i Jon, són com fantasmes que suren per damunt d'un relat en el qual tot s'esquinça, per damunt d'un drama que no pot executar-se seguint una certa dramaturgia, davant d'una òpera prima que no es limita a constatar sinó que prefereix explorar.

Àngel Quintana

Col·lectiu de Crítics de Cinema de Girona